

مجموعه قوانین، مقررات و دستورالعمل حسابرسی شرکت‌های در حال واگذاری به بخش غیردولتی

(متضمن بخشنامه‌ها، آراء، دستورالعمل‌ها و نظرات دیوان محاسبات کشور، سازمان خصوصی‌سازی، هیأت وزیران، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و ... در خصوص شرکت‌های فوق، شرکت‌های مستلزم ذکر یا تصریح نام در راستای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بانضمام فهرست شرکت قابل واگذاری در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱)

تهیه و تدوین:

مجید شکری پاشا - علیرضا جزکلانی

سرشناسه	: ایران قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه قوانین و مقررات و دستورالعمل حسابرسی شرکت‌های در حال واگذاری به بخش غیردولتی / تهیه و تدوین مجید شکری پاشا، علیرضا جزکلاتی.
مشخصات نشر	: تهران: پیام‌رسان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۹ ص.: جدول.
شابک	: ۷-۴۶-۵۱۹۶-۶۰۰-۹۷۸: ۷۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: خصوصی‌سازی - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	: شرکت‌ها - ایران - حسابرسی
موضوع	: شرکت‌ها - حسابرسی - قوانین و مقررات - ایران
سنة افزوده	: شکری پاشا، مجید، ۱۳۵۴، گردآورنده
سنة افزوده	: جزکلاتی، علیرضا، ۱۳۵۴، گردآورنده
رده دی‌کسره	: KMH ۹۱۳/۸ ۱۳۹۳
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰-۷
شماره کتابخانه	: ۳۴۹۸۴۱۲

عنوان: مجموعه قوانین، مقررات و دستورالعمل حسابرسی شرکت‌های در حال واگذاری به بخش غیردولتی

مؤلف: مجید شکری پاشا- علیرضا جزکلاتی

ناشر: انتشارات پیام‌رسان

طراح جلد: مسلم عرب‌باصری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: پیام‌رسان

صفحه‌آرایی، غلط‌گیری: زهرا طهماسبی

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول بهار ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۴۶-۵۱۹۶-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

نه

پیش‌گفتار

(الف ۱۳)

بخش اول: قوانین و مقررات کلی

الف) اصل ۴۴: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

ب) توصیه‌های ابلاغیه مقام معظم رهبری در مورد اصل چهل و چهار قانون اساسی

ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

- متن ابلاغیه رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی

- متن ابلاغیه رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص سیاست‌های کلی بخش تعاونی

- متن ابلاغیه رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی

الزامات واگذاری

د) سیاست‌های کلی واگذاری (الزامات واگذاری، صرف درآمدهای حاصل از واگذاری، سیاست‌های کلی اعمال حاکمیت و پرهیز از انحصار)

بخش دوم: موادی از قانون اصلاح موادی از قانون برنامه ... و اجراء سیاست‌های کلی

(الف ۱۳)

اصل (۴۴) قانون اساسی:

فصل دوم: قلمرو فعالیت‌های هر یک از بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی

فصل چهارم: ساماندهی شرکت‌های دولتی

فصل پنجم: فرایند واگذاری بنگاه‌های دولتی

فصل هفتم: هیات واگذاری و وظایف آن

فصل هشتم: شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و وظایف آن

- قانون اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

- آیین‌نامه اجرایی نحوه طبقه‌بندی بنگاه‌ها، تأیید صورت‌های مالی و بازاریابی بنگاه‌های مشمول واگذاری

(الف ۴۵)

بخش سوم: احکام مرتبط با موضوع در قوانین بودجه سنواتی ۱۳۸۸ لغایت ۱۳۹۱

- قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور

- قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

- قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور

- قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

بخش چهارم: نظرات و آراء ستاد مشاوره فنی و حقوقی دیوان محاسبات کشور
(۶۱الی ۹۰)

درخصوص

- شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های در حال واگذاری زیر مجموعه وزارت نفت {۱۴}
- سوال به ترتیب با عناوین آثار درج نام شرکت در قانون بودجه سالانه، ضوابط و مقررات نرخ‌گذاری، آیین‌نامه اموال دولتی، قانون برگزاری مناقصات، قانون محاسبات عمومی، مرجع صالح برای تصویب و اصلاح اساسنامه، واریز مالیات علی‌الحساب، ضوابط اجرایی بودجه، قوانین و مقررات استخدامی و رسیدگی به تخلفات اداری، واریز وجوه درآمد شرکت به حساب خزانه و اعمال نظارت توسط ذیحسابی، انتخاب حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت، ۴۰ درصد سود ابرازی، نظارت بر سفرهای خارجی و نحوه خرید اتومبیل
- نحوه انعقاد قرارداد مستقیم با کارکنان قراردادی و کار معین،
- نحوه شمول مفاد ضوابط اجرایی قانون بودجه سنواتی کل کشور،
- شمول مقررات مربوط به خودروهای دولتی،
- اهداف کمک موضوع ماده "۵" قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت،
- رعایت نهاد قانون‌گذاری مناقصات،
- انجام ثمن معامله با شرکت خارجی در داخل کشور،
- گشایش اعتبار اسنادی بخش ارزی جهت تهیه مواد اولیه از خارج از کشور بابت تولید کالاهای موضوع قرارداد داخلی،
- نحوه فروش اموال غیر منقول، نحوه اخذ مجوز از وزارت امور اقتصادی و دارایی بابت نقل و انتقال دارایی‌های ثابت،
- احکام مربوط به نحوه کسر مالیات حقوق
- رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان شرکت
- نحوه محاسبه و اخذ مالیات موضوع حکم جزء (ط) بند (۸) قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور،
- نحوه حاکمیت مفاد قانون اصلاح موادی از قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور به چهارم توسعه کشور،
- چگونگی اخذ مجوز احداث ساختمان جدید، نحوه سرمایه‌گذاری شرکت از محل منابع داخلی و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای،
- نحوه برخورد با شرکت در صورت انقضای بیش از دو سال از تاریخ اولین مصوبه واگذاری،
- نحوه اجرای مفاد بند (۷۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور و مواد (۳۱)، (۳۹) و (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور،
- چگونگی اعزام به مأموریت خارج از کشور،
- بکارگیری بازتشیستگان در شرکت،
- واگذاری امور حسابرسی داخلی شرکت به یکی از موسسات حسابرسی عضو انجمن حسابداران رسمی کشور بدون رعایت تشریفات مناقصه،
- نحوه انجام امور پژوهشی و تخصیص یک درصد از درآمدهای عملیاتی شرکت به امور پژوهش و تحقیقات موضوع بند (۹) ضوابط اجرایی بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور، بند (۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ و بند (۲۰) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور،
- تعیین حقوق و مزایای مدیر عامل شرکت،
- اقدامات هیات مدیره در حذف پست ذیحساب و تعیین مدیر امور مالی،
- عمل به مفاد بند (۷۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور در سقف افزایش حقوق و مزایا و سایر پرداخت‌های نقدی و غیر نقدی،
- نحوه تسری حکم بند (۷۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور در تعیین سقف معافیت مالیاتی موضوع مواد "۸۴" و "۸۵" اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم،

- امکان تخصیص اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به شرکت‌های توزیع برق منطقه‌ای.
- مبنای قانونی بازخرید (اتمام قرارداد کار) کارگران شرکت‌های در حال واگذاری.
- مبنای قانونی رعایت ماده "۳۱" قانون محاسبات عمومی.
- ضرورت نادیده حذافل ۴۰ درصد سود ابرازی.
- مالیات پرداختنی. نحوه پرداخت ۱/۱۲ مالیات علی‌الحساب.
- افتتاح دفتر نمایندگی شرکت در خارج از کشور.
- انجام هزینه در ساختمان به تملک درآمده شرکت در حال واگذاری.
- حوزه صلاحیت رسیدگی‌های دیوان بویژه حوزه نفوذ بند (ج) تبصره (۲) قانون برنامه سوم توسعه و بند (ج) ماده (۷) قانون برنامه چهارم توسعه کشور.
- واگذاری خانه سازمانی در شهرهای زیر ۲۵ هزار نفر جمعیت به شرکت در حال واگذاری.
- زیان ادار شرکت. نحوه پرداخت پاداش تهیه و تنظیم صورت‌های مالی به کلیه کارکنان شرکت در حال واگذاری.
- نحوه اجرای مفاد بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات
- امتیاز واگذاری یا فروش ارز حاصل از صادرات شرکت در حال واگذاری به اشخاص با نرخ توافقی

(۹۱ الی ۱۱۴)

- بخش پنجم: سایر موضوعات
 - بخشنامه شماره ۱۳۹۰/۱۰/۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۱ وزیر اقتصاد و دارایی مبنی بر لزوم واگذاری شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی
 - آیین‌نامه اجرایی روش‌های مالیات و موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۱۴۵۰/ت ۲۳۱۷۸ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۲۴) قانون اساسی.
 - بخشنامه شماره ۲۱۵۵۸ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۱۹ و نامه انصاف و دارایی و بخشنامه شماره ۶۱/۲۷۲۸۲ مورخ ۸۹/۳/۲ معاون امور بانکی، بیمه و شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی مبنی بر لزوم رعایت تشریفات مقرر در این بخشنامه‌ها از سوی شرکت‌ها دارای مصوبه واگذاری.
 - بخشنامه شماره مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲ معاون اول رئیس‌جمهور در خصوص توقف واگذاری ۱۵ شرکت بصورت موقت.
 - آیین‌نامه تشویق اعضای هیات مدیره شرکت‌های واگذار شده به شماره ۶۳/۲۹۷۶۱ مورخ ۱۳۹۰/۴/۴ (درج شده در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۰/۴/۸ بشماره ۹۳۱۸)
 - رای شماره‌های ۲۶۶-۲۶۵ هیات عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع اصلاح بند "۲" مصوبه شماره ۵۲۱۳۳/ت ۲۹۷۴۵ ه مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۲ هیات وزیران در حدی که شرکت‌های واگذارشونده را به رعایت مقررات استخدا می قبل از واگذاری در خصوص کارمندی که به دلیل غیبت دولتی منتقل شده‌اند و یا می‌شوند مکلف کرده است (درج شده در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۰ بشماره ۱۹۶۶۷)

(۱۱۵ الی ۱۷۲)

- بخش ششم: دستورالعمل حسابرسی شرکت‌ها
 - دستورالعمل حسابرسی شرکت‌های در حال واگذاری موضوع نامه شماره ۵۰۳۰۰/۶۳۱ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۸ مدیر کل رسیدگی به امور حسابرسی شرکتهای دیوان محاسبات کشور به مدیران کل دیوان محاسبات استان‌ها
 - چک لیست رعایت مفاد قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ در خصوص:
 - تبدیل سهام
 - افزایش سرمایه و سهام
 - کاهش سرمایه و سهام

- تبدیل شرکت سهامی خاص به عام)
- چک لیست رعایت قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی:
- ساماندهی شرکت‌های دولتی
- فرآیند واگذاری بنگاه‌های دولتی
- توزیع سهام عدالت
- هیات واگذاری و وظایف آن
- شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و وظایف آن
- تسهیل رقابت و منع انحصار

- بخش مفقود فهرست شرکت‌های قابل واگذاری (۱۷۳ الی ۲۱۸)
- فهرست شرکت‌های قابل واگذاری در سال ۱۳۹۰، پیوست ابلاغیه شماره ۵۰۶/۱۱۰۰۵ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۴ موضوع ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور از سوی رئیس محترم مجلس شورای اسلامی به ریاست محترم جمهور:
- فهرست شرکت‌های قابل واگذاری در سال ۱۳۹۱، پیوست ابلاغیه شماره ۶۵۳/۹۵۷۷ مورخ ۱۳۹۱/۲/۳۱ موضوع ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور از سوی رئیس محترم مجلس شورای اسلامی به ریاست محترم جمهور:
- منابع و مأخذ (۲۱۹)

پیشگفتار

با ابلاغ سیاست‌های کلی اصل "۴۴" قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از سوی مقام معظم رهبری و تصویب آن تصویب قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء آن در چارچوب قانون اساسی، و با خروج شرکت‌های مذکور مندرج در فهرست واگذاری از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی و احکام و قوانین مندرج در قانون بودجه سنواتی، فرآیند حسابرسی و نظارت بر شرکت‌های واگذاری و واگذاری‌های دولتی و سایر بنگاه‌های مشمول واگذاری به بخش غیردولتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار گردیده است. دیوان محاسبات کشور در راستای و تأیید این اقدامات مصرح در مفاد اصول ۵۴ و ۵۵ قانون اساسی و بمنظور پاسداری و صیانت از حقوق و اموال نسبت به اعمال نظارت در فرآیندهای قبل از واگذاری، حین و بعد از واگذاری تمام ویژه‌ای مبذول داشته و در سنوات اخیر منصرف از تشکیل واحد مستقل حسابرسی اصل ۴۴، در راستای سیاست‌ها و اقدامات مشورتی و پیشگیرانه ابلاغی از سوی ریاست محترم کل دیوان محاسبات کشور سعی نموده است با ارایه نظرات و آراء مشورتی در زمینه موارد ابهامی و مسایل فرارو، گامی موثر در حمایت از مدیران و مسؤولان اجرایی در زمینه رعایت دقیق قوانین و مقررات موضوعه بردارد.

ابهامات موجود برسر راه حساب‌رسان دیوان محاسبات کشور در زمینه چگونگی نظارت بر فرآیند آماده‌سازی شرکت‌های دولتی جهت واگذاری، کیفیت جریان شفاف اطلاع‌رسانی، ارزیابی عملکرد مدیران دولتی در زمینه میزان اصلاح روش‌های مدیریت بمنظور فراهم نمودن بستر مناسب جهت واگذاری، حصول اطمینان نسبت به تحقق

اهداف و سیاست‌های کلی واگذاری و بویژه تشخیص فرآیند واقعی امر واگذاری و چگونگی تمایز آن با واگذاری‌های صورت پذیرفته به بخش شبه دولتی، حسابرسی نحوه قیمت گذاری سهام شرکت‌های مشمول، نحوه وصول درآمدهای حاصل از واگذاری بخصوص تادیه حقوق حقه دولت در وصول حصه جاری اقساط بلندمدت واگذاری‌های اقساطی، نظارت بر نحوه وصول درآمدهای حاصل از واگذاری و هزینه کرد ابع حاصل از آن، وضعیت حقوقی و مطالبات کارکنان منتزع از بخش دولتی به بخش خصوصی، ابهامات موجود در نحوه تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی شرکت‌های مشمول واگذاری، تعدد قوانین و مقررات، فقدان دستورالعمل مناسب، مدون و یکپارچه در زمینه نحوه حسابرسی شرکت‌های در حال واگذاری به‌مراه صدها مولفه بحث برانگیز دیگر در زمینه نظارت، همواره از دغدغه‌های حسابرسان این بخش بوده که این مهم تاکنون به‌اندازه مناسب مرتفع نگردیده است. تجربه گذشته حسابرسی در شرکت‌های دولتی و دستگاه‌های ارسالی ما را بر آن داشت تا با جمع‌آوری حداقل قوانین و مقررات مرتبط با موضوع حسابرسی آن گامی کوچک در این زمینه برداشته و به عنوان اندوخته‌ای بی‌مقدار تقدیم حضرات کنیم انتظار داریم اساتید محترم، مدیران، حسابرسان کل و سرپرستان هیات‌های حسابرسی و همکاران محترم از ارسال پیشنهادات اصلاحی خود برای ارتقاء این اثر بهره‌ای بعدی دریغ نفرمایند.

جدا شکری پاشا
میرزا جزی کلانی